

การวิเคราะห์แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี*

An Analysis of Format Leadership of School Administrators in Pathum Thani Province under Pathum Thani Primary Education Service Area Office

สุพิชชา ภูักันงาม (Supitcha Phookanngam) **

ปริญญามีสุข (Parinya Meesuk) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี 2) ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำนวน 252 คน ที่ได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G*Power 3.1.9.2 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 36 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.982 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อหาข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาทุกแบบ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

This article is part of M.Ed. research, Master of Education Program in Educational Administration, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

** นักศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
E-mail Address: supitcha.pho@gmail.com

Student's Master of Education in Educational Administration, Rajamangala University of Technology Thanyaburi E-mail Address: supitcha.pho@gmail.com

*** อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. ปริญญามีสุข สาขาวิชาเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
Thesis Advisor : Mr. Parinya Meesuk, Ph.D

คำสำคัญ : แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี

Abstract

The purposes of this study were to examine 1) Leadership styles of school administrators under Pathum Thani primary education service area office. 2) Relationship between leadership styles of school administrators under Pathum Thani primary education service area office.

The samples was 252 administrators and teachers under Pathum Thani primary education service area office were computer by G* power 3.1.9.2. stratified random sampling and simple random sampling were used. Research instrument was a 36 items of 5 rating scale questionnaire, which reliability was 0.982. Data analyzed percentage, mean, standard deviation and Pearson' s product moment correlation coefficient.

The results were as follows

1. Leadership of school administrators under Pathum Thani primary education service area office was at high level for the whole and individual aspects.
2. All styles of Leadership of school administrators. there were positively high correlation coefficient with .01 statistical significantly.

Keywords: Format Leadership of School Administrators Pathum Thani Primary.

บทนำ

ปัจจุบันโลกของเรามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว องค์การในปัจจุบันต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี ที่มีความซับซ้อนและ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา องค์การต่างๆ จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง มีการปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ (อรุณรุ่ง เอื้ออารีสุขสกุล, 2559) และในการบริหารจัดการองค์กร การขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ทิศทางที่ดี ทันท่วงทีการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกนั้นจะต้องอาศัยผู้นำ ซึ่งผู้นำจะเป็นบุคคลสำคัญในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงองค์กรให้ทันต่อสถานการณ์โลกปัจจุบัน (สมบัติ กุสุมาวลี, 2556)

สถานศึกษาถือว่าเป็นองค์กรที่สำคัญในการผลิตทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างสังคมและประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องเป็นบุคคลสำคัญในการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข (สมชาย เทพแสง, 2552) ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่ในฐานะผู้นำในการวางแผนดำเนินงาน การทำงานขององค์กร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นจะต้องมีภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำของผู้บริหารจะมีส่วนช่วยให้การปฏิรูปการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ต้องมีทักษะการบริหาร ความเป็นมืออาชีพในบริหารงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อองค์กร สร้างบรรยากาศการการมี

ส่วนร่วมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง (บุญช่วย สายราม, 2552) และในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรมี เพื่อปรับเปลี่ยนสถานศึกษาให้เป็นไปตามสถานการณ์ในปัจจุบันและในอนาคต

ผู้นำเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อองค์กร เป็นผู้นำในการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด และพัฒนาองค์กรต่อไปได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน (ชาติชาย คงเพชรดิษฐ์, 2559) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ นั้นมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในยุคปัจจุบัน มีความสัมพันธ์และคล้ายคลึงกัน เป็นการปรับเปลี่ยนตนเองให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำนายเหตุการณ์ในอนาคตจากสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อพัฒนาสถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้สอน ให้มีศักยภาพเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ

ภาวะผู้นำที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษามี 3 ภาวะผู้นำ ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือการที่ผู้บริหารจะกำหนดสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน โดยมองสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นแนวทางการคิด ซึ่งจะก่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนด้วย (ชนากานต์ ไชยวรรณ, 2554) ต่อมาคือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือการที่ผู้นำจะมีการแสดงออกทางด้านความคิด มีทัศนคติเชิงบวกต่อโลก พัฒนาศักยภาพของตนเองและผู้อื่น ด้วยความริเริ่มสร้างสรรค์แปลกใหม่ มีจินตนาการในการคิด และมีความยืดหยุ่นทางความคิด เปิดโอกาสให้ผู้ตามได้แสดงออกทางความคิดอย่างอิสระ (นเรศ บุญช่วย, 2553) สุดท้ายคือ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสถานศึกษาในการกำหนดวิทัศน์การทำงานขององค์กร ผู้บริหารจะมองภาพในอนาคตที่ต้องการให้เกิดกับองค์กร เป็นผู้จุดประกายความคิดสร้างสรรค์ และจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามคำสั่งจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Nanus, 1992) นำพาสถานศึกษาไปสู่สิ่งใหม่ๆ พัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสร้างประโยชน์ต่อสถานศึกษา (Kapu, 2007) ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ถ้าผู้นำมีความกล้า กล้าที่จะเปลี่ยนแปลง กล้าที่จะเผชิญกับสถานการณ์ที่ท้าทายด้วยวิธีการใหม่ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาสู่สากลบนพื้นฐานความเป็นไทย มีเป้าประสงค์ในการดำเนินงาน คือ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา มีทักษะที่เหมาะสมและมีสมรรถนะการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

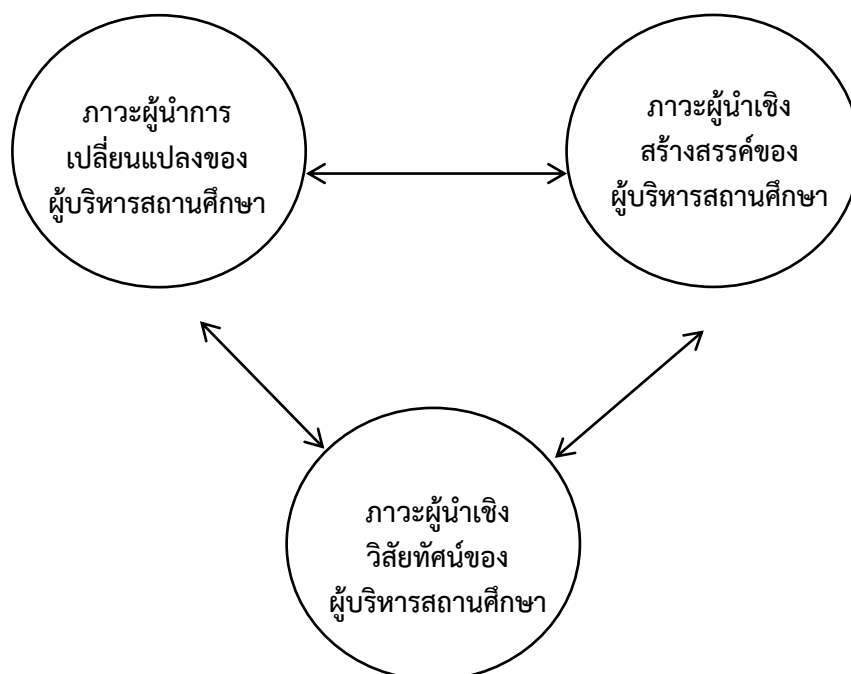
จากความสำคัญและความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการวิเคราะห์แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เพื่อทราบระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดปทุมธานี อันจะนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาและการวางแผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และการพัฒนาองค์กรให้เป็นไปอย่างมีระบบ พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีทักษะที่เหมาะสมในการทำงาน และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิเคราะห์แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำนวน 170 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2558 บุคลากรภายในสถานศึกษาทั้งสิ้นจำนวน 2,855 คน

กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G*Power 3.1.9.2 ด้วยขนาดอิทธิพล 0.25 โอกาสของความคาดเคลื่อน (Error Prob) เท่ากับ 0.05 ค่าอำนาจการทดสอบ (1) เท่ากับ 0.95 จำนวน 3 กลุ่ม คำนวณ

ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม ได้เท่ากับ 252 ตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงออกแบบการเก็บข้อมูลจากตัวอย่างให้ครอบคลุมที่คำนวณไว้ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบ่งเป็นระดับผลการประเมินรอบ 3 ของสถานศึกษา และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก เลือกผู้ตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบไปด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเอง โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ผู้วิจัยพัฒนาคุณภาพเครื่องมือความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยวิเคราะห์ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) จำนวน 36 ข้อ พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 จากนั้นใช้การวิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธีการ (Cronbach' s Alpha coefficient) พบว่า ข้อคำถามมีความเที่ยงเท่ากับ 0.982

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา จำนวน 252 ฉบับ คิดเป็น 100% และนำข้อมูลทั้งหมดดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ และนำผลวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมาย รายข้อ รายด้าน และความหมายในภาพรวมแปลผล โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535) ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน Pearson's product moment correlation coefficient โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ (ปริญญามีสุข, 2559, น. 313) ดังนี้

0.70 – 1.00	หมายถึงมีความสัมพันธ์ในระดับสูง
0.30 – 0.69	หมายถึงมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
0.01 – 0.29	หมายถึงมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ประกอบด้วยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา	4.18	0.71	มาก
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	4.26	0.81	มาก
ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา	4.24	0.72	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.18 – 4.26 เมื่อพิจารณาารายด้านของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.81) รองลงมาคือ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.72) และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	y_1	y_2	y_3
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา (y_1)	1.000		
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (y_2)	0.960**	1.000	
ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา (y_3)	0.963**	0.948**	1.000

** $p < 0.01$

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี ทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมาก และมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่าง 0.948 – 0.963 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษารายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา(y_1) กับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา(y_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{y_1y_3} = 0.963$) มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา(y_1) กับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา(y_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{y_1y_2} = 0.960$) มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา(y_2) กับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา (y_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{y_2y_3} = 0.948$) มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับภาวะผู้นำที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารมีการวางแผนการทำงานให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ในสถานศึกษาอยู่เสมอ เพื่อให้สถานศึกษามีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ผู้บริหารเสนอความคิดเห็นในการพัฒนาสถานศึกษาให้กับทุกคนที่เกี่ยวข้องเข้าใจตรงกัน มีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการตัดสินใจในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานร่วมกันในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา กระจายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่ครูทุกคนอย่างเท่าเทียม ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีความรักสามัคคีกัน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ตระหนักถึงความสำคัญของตนเองต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรองทิพย์ นาควิชตร (2552) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำต้องผลักดันให้ผู้ร่วมงานร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งงาม ด้วยการคิดต่าง คิดหลายมิติ คิดบวก คิดเชิงสร้างสรรค์ คิดเชิงพัฒนา และการคิดแก้ไขปัญหา และ วิจิตร นิลฉวี (2550) ได้กล่าวว่า ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ในการมองภาพอนาคตขององค์กรที่ต้องการให้เกิดขึ้น ซึ่งภาพนั้นเกิดจากการจินตนาการ และมีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดขึ้นจริง โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริง และ กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ (2555) กล่าวว่า ผู้นำต้องสามารถตอบสนองจินตนาการ และนำผู้อื่นได้ด้วยแนวทางใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ มีอารมณ์ขันในการทำงาน มีความคิดที่สร้างสรรค์ เป็นผู้ที่มีสติปัญญาในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญรัตน์อนันต์ (2555) ศึกษางานวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556) ศึกษางานวิจัยเรื่อง

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่าเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และ นนทิพร สำน้อย (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องมาจากว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดปทุมธานี นั้นแสดงออกให้เห็นถึงการบริหารจัดการทั้งคนและงานอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนการทำงาน ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาให้แก่ผู้ร่วมงาน คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลคน กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานตระหนักถึงความสำคัญของตนเองต่อองค์กร ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีความคิดใหม่ๆ แนวทางใหม่ๆ ในการพัฒนาสถานศึกษา ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยหนึ่งในการนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ ในขณะเดียวกันนั้นผู้บริหารต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มีวิสัยทัศน์ในการมองภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต และมีการวางแผนการทำงานในปัจจุบันไปสู่อนาคต พัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า และจากพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมความเป็นผู้นำในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา และจากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำทั้ง 3 แบบ นั้นมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่ว่าสถานศึกษาจะพัฒนาภาวะผู้นำแบบใดแบบหนึ่งก็จะได้ภาวะผู้นำแบบอื่นๆ ตามมาด้วย เนื่องจากภาวะผู้นำทั้ง 3 แบบนี้ มีความคล้ายคลึงและใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธีระ รุญเจริญ (2550) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี มีความสามารถในการสร้างความศรัทธาให้แก่ครูและผู้ร่วมงาน สร้างการทำงานเป็นทีม มีวิสัยทัศน์และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาภาวะผู้นำแต่ละแบบได้ ในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถทำได้ทั้งการพัฒนาเฉพาะแบบหรือพัฒนาแบบองค์รวมก็ได้ เนื่องจากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาทุกแบบมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นไม่ว่าจะพัฒนาภาวะผู้นำแบบใดก็ตาม ภาวะผู้นำอื่นๆ ก็จะตามมาด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัญหาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
2. ควรมีการศึกษาการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กรองทิพย์ นาทวิเชตร. (2552). ภาวะผู้นำสร้างสรรค์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: อีรสาสน์.

กิตต์กาญจน์ ปฏิพันธ์. (2555). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขององค์กร. เข้าถึงเมื่อ 26 กรกฎาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.ifd.or.th>

ชนากานต์ ไชยวรรณ. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ชาติชาย คงเพชรดิษฐ์. (2559). “การบริหารการเปลี่ยนแปลง: บทบาทของภาวะผู้นำและการสื่อสารในองค์กร.” วารสารวิชาการ Veridian E – Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ 9, 1(มกราคม – เมษายน) : 897.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). การบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: เอ็กเปอร์เน็ท.

นนทิพร สำน้อย. (2559). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

นเรศ บุญช่วย. (2553). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

บุญช่วย สายราม. (2552). การพัฒนาการดำเนินงานการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองทัพ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปริญญามีสุข. (2559). การวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.

วิจิตร นิลฉวี. (2550). การศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

- วันเพ็ญ รัตนอนันต์. (2555). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา
- สมชาย เทพแสง. (2552). “ภาวะผู้นำวิสัยทัศน์ รูปแบบใหม่ของผู้บริหารโรงเรียนในทศวรรษหน้า” วารสาร บริหารศึกษา มศว 6, 11: 83-95
- สมบัติ กุสุมาวลี. (2556). “การสำรวจแนวคิดภาวะผู้นำในองค์กรระดับโลก” พรหมแดนใหม่แห่งการบริหาร การพัฒนา 47, 1 (เมษายน): 721.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรุณรุ่ง เอื้ออารีสุขสกุล. (2559). “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง : เปลี่ยนความท้าทายมุ่งสู่ความสำเร็จขององค์กรอย่างยั่งยืน.” วารสารวิชาการ Veridian E – Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ 9, 1(มกราคม – เมษายน) : 846.
- อุดม พันธุ์รักษ์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ภาษาต่างประเทศ

Kapu, S. (2007). Principles of Visionary Leadership. (หลักการของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์).

[Online]. Retrieved May 10, 2015. From <http://www.surinder.com>.

Nanus, B. (1992) . Visionary Leadership. San Francisco : Jossey - Bass Inc. Publishers.